

Totaaloverzicht Green Deals met betrekking op Grondstoffen en Circulaire Economie

Meer informatie over de onderstaande Green Deals kan gevonden worden op www.ondernemendgroen.nl/greendeals.

Naam Green Deal	Omschrijving
Biomassastromen (Platform Agro-Papier-Chemie)	Gezamenlijk opstellen van tenminste zes nieuwe businesscases voor 1-1-2014 waarbij biomassa- en reststromen maximaal worden verwaard.
Energiebesparing Afvalverwerking	Bereiken van meer recycling en energiebesparing door 1. uitvoeren van een maatschappelijke kosten-baten analyse als opmaat naar het opstellen van een MJA, 2. realiseren van een vergassingsinstallatie voor verwerking sorteeresidu met restwarmtelevering aan woonwijk en 3. realiseren van een vergistingsinstallatie voor verwerking van afval ten behoeve van groen gas.
Duurzame Verwerking Tapijstroom	Gescheiden inzamelen van tapijstroom om deze te recycleren tot grondstof.
Duurzame Warmte uit Biomassa	De ondernemer van 't Voske streeft naar een energieneutraal paddenstoelenbedrijf. Om dit te kunnen realiseren wil hij afgewerkte champost hergebruiken voor energieopwekking.
Gescheiden Afval Inzameling	Bouw van een website om inzamelpunten voor overtollige materialen/spullen bekend te maken bij consumenten.
Verduurzaming Betonketen	Verduurzaming van de gehele betonketen, van biodiversiteit bij de grindwinning tot besparing van energie en grondstoffen bij de betonproductie en hergebruik en bijmenging van sloop-beton. Daarnaast verduurzaming van o.a. ontwerp en logistiek.
Ontwikkeling Duurzame Producten met Platform Microbiologie	Vergroten van de bekendheid met "microbiologie" voor breed publiek en bedrijfsleven.
4D technologie Oppervlakteontwikkeling	Sublean werkt samen met industriële koplopers, kennisinstellingen en gemeenten aan de totstandkoming van het systeem '4D oppervlakteontwikkeling.
Biobased Park Westland	Oprichten van Biobased park waar bedrijven plantaardig restmateriaal verwaarden in hoogwaardige inhoudsstoffen zoals vezels, biociden, vruchtensappen en groen gas.
Noord-Nederland	Uitbouw positie Noord-Nederland als Energyport van Nederland en Noordwest Europa door productie biogas/groen gas, bundeling van energieonderwijs en onderzoek (Energy Academy) en uitrol van innovatieve duurzame energie- en energiebesparingsprojecten.

Provincie Noord-Brabant	Stimulering van elektrisch vervoer, biomassa en zon-PV. De Provincie heeft een garantiefonds voor biomassa en solarprojecten ingesteld met een totaal budget van €12 miljoen.
Provincie Zeeland	Onderdelen zijn restwarmtebenutting in het Sloegebied en in de Kanaalzone, project voor een getijdencentrale en een 'tidal' testcentrum.
Provincie Zuid-Holland	Verduurzaming van de warmte- en koudevoorziening en de economische ontwikkeling in deze provincie die hiermee gepaard gaat.
Rotterdam Climate Initiative	Onderdelen zijn: Groene gebouwen (prestatiecontracten voor diverse soorten gebouwen),ontwikkeling van een klimaatneutrale wijk, elektrisch vervoer, industriële warmtebenutting, windenergie, biobased economy, trainingen voor milieudiensten
Unie van Waterschappen	Realiseren van grootschalige energiefabrieken die biogas, groene stroom en duurzame warmte opwekken en het terugwinnen van nutriënten/grondstoffen.
Vogelwerende Teelt Olifantsgras	Onderzoeken of de teelt van Olifantsgras (Miscanthus) ervoor kan zorgen dat de omgeving rond Schiphol onaantrekkelijk wordt voor ganzen en andere grotere vogelsoorten, enerzijds om vliegveiligheid te verbeteren, anderzijds om de concurrentiekracht van boeren te vergroten.
Verduurzaming nuttige toepassing AEC-bodemassen	De Afval-Energie-Centrales willen investeren in een duurzame, nuttige toepassing van AEC-bodemas in de gehele keten en meewerken aan de ontwikkeling van initiatieven en de communicatie daarover.
Verduurzaming Zwembaden	Partijen streven naar een constante en blijvende bewustwording van duurzame mogelijkheden en alternatieven in de zwembadsector. Voorts stellen partijen een streefpercentage vast voor de vermindering van de inzet van fossiele brandstoffen.
Alternatieve Grondstoffen voor Papierproductie	Uitvoeren van industriële pilots met alternatieve grondstoffen voor de productie van papier en karton.
Milieuprestatieberekening van gebouwen	Bevorderen van ervaring en bewustwording met de milieuprestatieberekening van gebouwen bij opdrachtgevers, architecten en adviseurs.
Duurzame Geleiderail	Partijen willen een impuls geven aan het toepassen van gerenoveerde geleiderail (vangrail) om daarmee het hergebruik te bevorderen.

Insecten voor Feed, Food en Farma	Venik wil insecten grootschalig kunnen kweken op reststromen, om deze daarna als bulkgrondstof te benutten in feed en food.
Duurzame Digestaatverwerking en Eiwitproductie voor de Veestapel	Het bedrijf Franico wil eendenkroos, geteeld op digestaat uit de vergister van de eigen maatschap, kunnen benutten als eiwitbron in diervoeders.
De Winst van Paardenmest	Equfec, Stichting iNSnet, Staal Agritech en Paard&Zo willen bouwen aan een installatie die paardenmest en strooisel kan drogen en pelleteren
Duurzaamheidslabel voor de Buitenruimte	Ontwikkeling van een gestandaardiseerde methode voor de integrale duurzaamheidsbeoordeling van producten en materialen in de buitenruimte, het zogenaamde NL Label, variërend van verhardings- en plantmaterialen tot straatmeubilair en in tuinen en parken toe te passen zaken.
Dutch Grown Polymers	Opzetten van een productieketen van suikerbiet naar PLA-bioplastics
Stichting Noordzeeboerderij	Proefboerderij voor zeewierproductie op de Noordzee
Green Chemistry Campus	De Green Chemistry Campus wil op het snijvlak agro-chemie faciliteiten bieden aan jonge ondernemers en MKB, om nieuwe businesscases op te zetten. Gestreefd wordt naar 14 bedrijven in 2014.
Biobased Innovations	R&D werkprogramma's opzetten via een open innovatiemodel. In aansluiting op onder meer de locatie Green Chemistry Campus.
Natural Plastics B.V.	Nieuwe plantmethode voor bomen: plantankers van afbreekbare bioplastics in plaats van boompalen.
Nova Lignum	Bouwmaterialen zoals muurplaten, uit restmateriaal uit de glastuinbouw zoals auberginestengels en andere reststromen.
Kamer van Koophandel Noord Nederland	Inventariseren en wegnemen knelpunten voor de ontwikkeling van een biobased economy en opzetten van een experimenteerzone in de regio Veenkoloniën-Eemdelta
NRK Groen Certificaten	Certificeringssysteem voor bioplastics
NRK Substitutie Gevaarlijke Stoffen	Vervanging van gevaarlijke stoffen die moeten worden uitgefaseerd door biobased alternatieven.
Turntoo	Inkoopexperiment om te leren hoe 'performance based contracting' werkt en wat daarbij de wettelijke en bestuurlijke belemmeringen zijn.

Ja Natuurlijk	Bijdrage aan de maatschappelijke dialoog over de relatie mens-natuur bij de transitie naar een biobased society.
Duurzame Inzameling Textiel	Doel is dat in 2015 het aandeel textiel in het restafval is verminderd met 50% ten opzichte van 2011; daartoe willen partijen de gescheiden inzameling van textiel bevorderen
Inzameling, demontage en recycling van bromfietsen en snorfietsen	De partijen in deze Green Deal streven ernaar om afgedankte brom- en snorfietsen in te zamelen en op een milieuvriendelijke wijze te demonteren. Zo leveren ze een bijdrage aan het recyclen van brom- en snorfietsen.
Levende Duurzame Buitenruimtes	Doel is het bevorderen van een duurzame inrichting van particuliere en openbare buitenruimtes in Nederland zodat de biodiversiteit wordt gewaarborgd en verder toeneemt.
Aanpak Duurzame Grond-Weg-Waterbouw	Organisaties in de spoor en GWW sector ontwikkelden in 2009 tot 2012 een aanpak om duurzaam inkopen in de GWW sector beter tot zijn recht te laten komen en kansen voor duurzaamheid en innovatie beter te benutten. De aanpak Duurzaam GWW is nu zo ver ontwikkeld dat de partijen hem kunnen implementeren, verder verspreiden en doorontwikkelen.
Bevorderen Duurzaam Bosbeheer	Deze Green Deal gaat over het bevorderen van duurzaam bosbeheer, wereldwijd. De partijen gaan samenwerken om het aandeel hout uit duurzaam beheerd bos voor de Nederlandse markt te vergroten.
Groen Bouwen	Deze Green Deal is een concrete invulling van de Green Deal Biobased Bouwen. Partijen willen de ontwikkeling en het gebruik van groene bouwmaterialen en -technieken stimuleren. Maxergy zal daarbij als demonstratieproject dienen. Dit gebouw zal bestaan uit 100% biobased en duurzaam geproduceerde bouwmaterialen en wordt energie neutraal. Ook wordt een biobased tuin aangelegd waar, binnen 50 jaar, de in het gebouw gebruikte materialen kunnen hergroeien.
Biobased bouwen	Het bevorderen van de toepassing van biobased materialen, producten en bouwconcepten door het creëren van een gelijk speelveld hiervoor. Acties hierbij zijn het beschikbaar stellen van data zodat voldaan kan worden aan de relevante bouw- en milieuregelgeving, het verbeteren van de kennisuitwisseling over dit onderwerp en het ontwikkelen van een coherente marktstrategie.

Nederland Hotspot voor Circulaire Economie	Doel van deze Green Deal is om de transitie naar een circulaire economie te versnellen, door opschaalbare circulaire projecten uit te voeren. Door de realisatie van synergie tussen bedrijfsprojecten, het maken van overkoepelende sector- en regionale analyses en het beleid gericht op Groene Groei kan Nederland zich als wereldwijde hotspot in de circulaire economie positioneren.
Productie Bioplastics uit Groente-, Fruit- en Tuinafval	Partijen willen de GFT-inzameling verduurzamen en tevens een hoogwaardige verwerkingsoptie ontwikkelen voor GFT. Partijen werken samen om onderzoek te doen naar de winning van PHA (Poly Hydroxy Alkanoaat) uit GFT om zo de productie van bioplastics mogelijk te maken. Daartoe spreken partijen af dat in 2014 een pilotinstallatie wordt gerealiseerd voor de productie van PHA. Van het in de pilotinstallatie geproduceerde PHA worden zakjes gemaakt voor de milieuvriendelijke inzameling van GFT in de gemeente Venlo.
Fair meter	Bij de productie van de Fair Meter wordt minimaal gebruik gemaakt van nieuw gewonnen grondstoffen, die in elk geval op verantwoorde wijze moeten zijn gewonnen ('Fair'). Doel is om de meter te vervaardigen uit opnieuw gebruikte en recyclebare materialen. Daarnaast wordt de meter voorzien van een grondstoffenlabel. Doel is dat in 2020 elke uitgeleverde meter voor meer dan 98% bestaat uit gebruikte grondstoffen en materialen en 'designed for re-use'. Gestart wordt met een gecontroleerd experiment van ten minste 1.000 Fair Meters.
Circulair Inkopen: meer waarde voor de hele keten	Partijen willen met deze Green Deal een bijdrage leveren aan het realiseren van een circulaire economie door middel van het inkoopinstrument. Concreet betekent dit dat inkopende organisaties in 2014 ieder minimaal twee Circulaire Inkoop trajecten starten en dat ze de kennis en ervaring die ze hiermee opdoen actief delen met 'inkopend Nederland'. PIANOo, NEVI, MVO Nederland en Circle Economy faciliteren dit kennisdelen. Waar mogelijk en relevant integreren de deelnemers Circulair Inkopen in hun inkoopprocessen.
Grassen en gewassen	Het doel van deze Green Deal is het ontwikkelen van business cases en marktopbouw van biobased producten, met als basismateriaal grassen en gewassen.
Scheepsafvalketen	Partijen in de Green Deal Scheepsafvalketen willen verdere verontreiniging van zeeën en oceanen tegengaan. Driekwart van het drijvende zwerfafval in de wereldzeeën is plastic. Door preventie, scheiding en recycling van plastic, verbeteren van het toezicht én harmonisatie van afvalafgifte in havens, willen partijen bijdragen aan het sluiten van de kunststofkringloop.

Groene Daken	Partijen willen door landelijke stimulering de ecosysteemversterkende eigenschappen van begroeide daken optimaal benutten. Zij zullen het meervoudig ruimtegebruik van begroeide daken stimuleren door: een maatschappelijk verdienmodel te ontwikkelen, de beleidsmatige context van begroeide daken te verbeteren en de ontwikkelde suggesties in drie tot vijf bestaande pilotprojecten te toetsen.
Cirkelstad	Deze Green Deal heeft als doel de transitie naar een circulaire en inclusieve economie met betrekking tot materiaalcringen in de bouwsector te ondersteunen door in minimaal vijf andere steden dan Rotterdam een vergelijkbare aanpak te realiseren. Centraal in de aanpak staat het uitvoeren van projecten (nieuwbouw, verbouw, renovatie) en het borgen van praktijkervaringen waarbij de betrokken partijen samenwerken.
Verduurzaming Scholen	Partijen willen met deze Green Deal, gericht op het verduurzamen van bestaande PO en VO scholen, een extra impuls geven aan de versnelde realisatie van een gezonde leer- en werkomgeving voor leerlingen en medewerkers in een energiezuinig en betaalbaar onderwijsgebouw.
Take Back Chemicals	Het doel van deze Green Deal is het in de praktijk tot uitvoering brengen van innovatieve bedrijfsmodellen die een duurzaam en efficiënt gebruik en hergebruik van chemische stoffen en materialen bewerkstelligen en het wegnemen van belemmeringen die hierbij ervaren worden.
Visserij voor een Schone Zee	De Green Deal Visserij voor een Schone Zee wil de hoeveelheid afval die door de visserijsector in zee belandt verminderen. De hele afvalketen van de visserij werkt mee om afval gescheiden aan boord en in Nederlandse havens op te slaan, en zo veel mogelijk te recyclen.
Schone Stranden	Een groot aantal Nederlandse kustgemeenten, bedrijven, vrijwilligers en belangenorganisaties hebben zich verenigd in de Green Deal Schone Stranden. Gezamenlijk willen zij het afvalgedrag van strandbezoekers positief beïnvloeden zodat er in 2020 minder zwerfafval achterblijft op de Nederlandse Noordzeestranden.
Grondstoffen Waterschappen	Op basis van reeds opgedane ervaringen willen Partijen de (terug)winning van grondstoffen uit rioolwater stimuleren, versnellen en waar mogelijk opschalen. Partijen streven naar realisatie van pilot- en demonstratieprojecten en richten zich in eerste instantie op de productie en levering van fosfaat, cellulose, bioplastics, algiinaat en CO2.